

níky samými, a pak nemůže býti pochybností o tom, že této věřitelce nepřísluší v třetí podstatě poměrné zaplacení dle celé její pohledávky (včetně veškerého příslušenství). Správně a právem vzal exekuční soudce k této okolnosti zřetel a proto musilo opodstatněnému dovolacímu rekursu býti vyhověno a, jak uvedeno, rozhodnuto. Výrok o nákladech dovolacího rekursu spočívá na §u 78 ex. ř. a §§ 40 a 50 c. ř. s. a podotýká se, že návrhu stěžovatele, aby náklady dovolacího rekursu byly mu přisouzeny proti dlužníku, nelze vyhověti, jelikož prodejem zabavených movitostí byl dlužník nuceně zbaven předmětů exekuce sloužících k ukojení pohledávek vymáhajících věřitelů, takže další řízení nečelí více proti němu, naopak on z něho úplně ustupuje. Dlužník v tomto řízení nemá práva námitek proti vymáhajícím věřitelům a nemůže se proto o něm říci, že způsobil vymáhajícím věřitelům náklady v rozvrhovém řízení vzešlé a nelze tudíž ustanovení §u 74 ex. ř. použiti. Musí tedy vymáhající věřitel náklady dovolacím rekuresem mu vzešlé sám nésti.

Čís. 2441.

Bylo-li v době vázaného hospodářství obilím umluveno pachtovné dle maximálních cen obilí v době splatnosti, jsou rozhodny po uvolnění obchodu s obilím (nařízení ze dne 30. června 1921, čís. 224 sb. z. a n.) ceny bursovní.

(Rozh. ze dne 28. března 1923, Rv I 648 22.)

Žalobkyně propachtovala v roce 1919 žalovanému pozemek za určité pachtovné. Nálezem smírčího soudu ze dne 26. října 1920 bylo uznáno za přiměřené pachtovné z pozemku, žalovanou stranou zpachtovaného, 150 kg pšenice nebo žita z 1 korce polí v ceně maximální. Žalovaný zaplatil také pololetní pacht, splatný dne 1. dubna 1921 dle maximální ceny v době té platící. Vzhledem k nařízení ze dne 30. června 1921, čís. 224 sb. z. a n. domáhala se žalobkyně rozdílu mezi cenou bursovní a maximální. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Maje za to, že maximální ceny nařízením ze dne 30. června 1921 čís. 224 sb. z. a n. zrušeny nebyly, a pouze platnost jejich obmezena byla na případy výkupu obilí státem vzhledem k úplně jasnému znění tohoto nařízení, zejména §§ 1 a 2 třetí odstavce uvedl dále v důvodech: Jedná se o otázku, zdali částečným zrušením maximálních cen, —totiž pro soukromý obchod— zrušena byla platnost smíru (nálezu smírčího soudu), pokud se týče náhrady za obilí jménem pachtovného zaplacené. Na otázku tu jest odpověděti záporně, neboť není závidy, by maximální ceny, i když v soukromém obchodě více neplatí, nemohly tvořiti předmět soukromoprávních smluv, a to nyní právě tak, jako v čase ujednání smíru mezi stranami. Jak soud zjistil, strany ve smíru ze dne 30. září 1920 ujednaly, že pachtovné, smírčím soudem ustanovené, bude směrodatným i pro všechna další zbývajících léta. Smírčí soud pak ustanovil jako náhradu za množství obilí, určeného za pachtovné, maximální cenu. Maximální cena dosud bezvýhradně zrušena nebyla, a bylo proto

žalobu zamítnouti. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl. D ů v o d y: Ve věci samé muselo býti odvolání vyhověno. Nelze přisvědčiti názoru prvního soudce, že dosud platí pro obilí ceny maximální přes ustanovení nařízení ze dne 30. června 1921, čís. 224 sb. z. a n. Ceny v nařízení tom uvedené nejsou cenami maximálními, nýbrž pouze přejímacími, za něž pro nejchudší vrstvy lidu stát potřebné obilí opatřuje, nejsou to ceny všeobecné, bezvýjimečně pro každého závazné, nýbrž obmezeny jsou na malou část úrody, kdežto ostatní obilí může za libovolnou cenu na volném trhu býti prodáváno. Ony ceny přejímací nejsou, jako byly ceny maximální, naprosto závazné, jichž překročení bylo po případech i trestními soudy stíháno. Nelze proto stotožňovati ceny, uvedené v citovaném nařízení, s cenami maximálními. Dřívější maximální ceny pro obilí jsou nyní již zrušeny uvedeným nařízením ze dne 30. června 1921 čís. 224 sb. z. a n. A ježto jest nesporným, že dle smlouvy pachtovní z roku 1919 a právoplatného nálezu rozhodčího soudu ze dne 26. října 1920 žalovaný jest povinen žalobkyni na pachtovním ročně 150 kg pšenice neb žita po jednom korci odváděti vždy 1. dubna a 1. října každého hospodářského roku, který počal 15. zářím 1918 a obilí se čítalo v tehdejší, roku 1920 plativší maximální ceně, možno dne 1. října 1921, když maximální ceny již neplatily, čítati obilí pouze v ceně, jaká se za obilí v ten čas stržila, v ceně, jakou obilí skutečně ve volném obchodě mělo. Cena ta jest na pražské burse znamenána a, když jest nesporným, že 1. října 1921 bylo žito znamenáno v nejnižší ceně 370 Kč a spachtované pole jest 1 $\frac{1}{4}$ korce velké, činilo pachtovné k 1. říjnu 1921 splatné 349 K 65 h, žalovaný před podáním žaloby zaplatil žalobkyni 150 Kč a musel proto v omezené částce 199 Kč 65 h povinným uznán býti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce zcela správně a odpovídají také rozhodovací důvody napadeného rozsudku v podstatě zákonu a věci, pročež se dovolatel prostě na ně odkazuje. Na vývody dovolání se podotýká: Jde o výklad nálezu rozhodčího soudu, »že uznává za přiměřené pachtovné 150 kg pšenice nebo žita z jednoho korce polí, čítaje žito a pšenici za maximální ceny, tedy za letošní rok 1 q za 140 Kč.« Dlužno připustiti, že nález tento stal se poněkud nejasným tím, že vládním nařízením ze dne 30. června 1921, čís. 224 sb. z. a n. byl dnem 1. července 1921 počínaje uvolněn pro celé státní území s výjimkami tam blíže uvedenými, zde však v úvahu nepřicházejícími, obchod veškerými plodinami zemědělskými a výrobky z nich, což rozhodčí, vydávajíc nález, ovšem neměli na zřeteli. Dlužno však vykládati rozhodčí výrok tak, aby odpovídal tomu, co rozhodčí, vydávajíc nález, skutečně měli na mysli, a tomu vyhovuje právě napadený rozsudek. Sám dovolatel zastával v odvolacím řízení stanovisko, že výrok rozhodčího soudu nahraňuje smlouvu pachtovní, a dlužno tedy při jeho výkladu vzíti zřetel také na zvyklosti poctivého obchodování (§ 914 obč. zák.), tu však je z nálezu, běže-li se v souvislosti, zřejmo, že hlavní směrnicí pro zjištění přiměřeného pachtovného nebyl určitý peníz, nýbrž určité

množství obilí, tedy jeho vnitřní hodnota, z čehož plyne, že vůdčí myšlenkou bylo, že pšenice a žito se měly čítati za cenu, za kterou bylo je lze zciziti. V době vydání nálezu rozhodčího to byla cena maximální. Po zrušení maximálních cen shora uvedeným zvláštním nařízením jest to cena, která se vytváří ve volném obchodování, tedy zde cena bursovní a nevadí, že v nálezu rozhodčím o ní nebylo výslovně zmínky. Odvolací soud vzal za základ výpočtu této ceny zcela správně bursovní cenu k 1. říjnu 1921, neboť druhá polovice pachtovného, jež jest předmětem žaloby, byla splatná dle souhlasného udání stran dne 1. října 1921 a tím jest zároveň vyvrácena námitka dovolatelova, že by tímto výkladem výroku rozhodčího soudu byl vydán na pospas libovůli žalující strany. Za toho stavu věci netřeba se obíratí otázkou, zda neměla cena 140 Kč za 1 q pšenice (žita), stanovená v nálezu pro rok 1920, snad platiti také pro příští léta. Poukazuje-li dovolatel ještě k tomu, že se pachtovné platilo pololetně pozadu vždy dne 1. dubna a dne 1. října, děje se mu shora uvedeným výkladem rozhodčího výroku tím méně křivda, uváží-li se, že vzhledem na uvolnění sklizně roku 1921 dle shora citovaného vládního nařízení ze dne 30. června 1921, čís. 224 sb. z. a n., mohl obilí z pachtovaných pozemků prodati za cenu trhovou, takže by byl obohacen, kdyby oněch 150 kg pšenice (žita) za jeden korec odvedl žalobkyni v ceně menší, totiž v přejímací ceně dle Šu 2 (3) vládního nařízení ze dne 30. června 1920, čís. 224 sb. z. a n. Že se při výpočtu vzala z cen zde v úvahu přicházejících cena nejnižší, rovněž nemůže dovolateli nijak býti na újmu.

Čís. 2442.

Nárok prodávatele vůči kupiteli na náhradu zaplacené jím dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti (cís. patent ze dne 29. prosince 1915 čís. 83 z. zák. pro Čechy), k němuž se byl kupitel smluvně zavázal. Žalovaný nemůže namítati, že žalobce uvedl v přiznání k dávce pochybnou položku, o níž dosud není samosprávnými úřady rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 28. března 1923, Rv I 863/22.)

Smlouvou trhovou, již prodala žalobkyně žalovanému dům, zavázal se kupitel zaplatiti zemskou dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti. V písemné smlouvě byla udána kupní cena na 26.000 Kč, v přiznání však uvedla prodávatelka celkovou kupní cenu 44.000 Kč. Na základě přiznání vyměřil zemský inspektorát dávku 5.493 Kč 93 h, již vymáhal na žalobkyni. Žalobkyně, by uvarovala se provedení exekuce, zaplatila výkonnému orgánu 5.512 Kč 42 h. Žalovaný podal proti předpisu stížnost, v tom směru, že dávka měla býti vyměřena jen z hodnoty 38.000 Kč, takže by činila pouze 2.179 Kč 18 h. Stížnost byla zemským výborem zamítnuta, nejvyšší správní soud však stížnosti vyhověl a nařídil nové vyměření dávky, k němuž dosud nedošlo. Po podání žaloby na náhradu zaplacených 5.512 Kč 42 h zaplatil žalovaný 2.179 Kč 18 h a namítal proti žalobě obmezené nyní na 3333 K 42 h, že žalobkyně zavinila svým přiznáním, že dávka byla vyměřena příliš vysoko. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobě vyhověly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: